EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2012 12 05
COM(2012) 729 final

2012/0351 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl „jaunimo garantijų“ iniciatyvos nustatymo

{SWD(2012) 409 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Didelis ir tebedidėjantis jaunimo nedarbas sukelia sunkių pasekmių mūsų ekonomikai, visuomenei ir pačiam jaunimui.

Jaunimo nedarbo lygis visoje ES jau pasiekė 22,7 proc. (2012 m. trečias ketvirtis), yra dvigubai didesnis negu suaugusiųjų[1] ir perspektyvos nė kiek negerėja. Darbo neturi maždaug 5,5 mln. jaunuolių, o daugiau negu 7,5 mln. jaunesnių negu 25 metų jaunuolių ir nedirba, ir nesimoko.

Tačiau be tiesioginio krizės poveikio, net kai nedarbo lygis yra mažesnis, jaunimo nedarbas ir neveiklumas visuomenei daug kainuoja ir yra žalingas. Toks jaunimas šiandien reikalauja didelių išlaidų – jiems mokamos pašalpos, negaunama pajamų ir mokesčių, kurie būtų gaunami jiems dirbant, tačiau jie daug kainuos ir ateityje, nes nedarbas jiems „palieka randus“, daro ilgalaikį neigiamą poveikį būsimam pajamų lygiui, jiems kyla rizika ateityje neturėti darbo, kyla pavojus jų sveikatai, gerovei ir pensijos atsargoms. Europa negali švaistyti savo talento ir nesirūpinti ateitimi.

Dar iki krizės susivokta, kad reikia imtis veiksmų ir padėti jaunimui pereiti iš mokyklos į darbo rinką. 2005 m. Taryba sutiko, kad įgyvendinant Užimtumo politikos gaires (2005–2008 m.) reikėtų užtikrinti, kad kiekvienam darbo neturinčiam jaunuoliui per 6 nedarbo mėnesius būtų pasiūlyta nauja galimybė. 2008 m. Taryba mokyklą baigusiems jaunuoliams laiką sutrumpino iki ne daugiau kaip 4 mėnesių.

Iki 2010 m. tokia priemonė visoje ES dar nebuvo įgyvendinama, nors ir Europos Parlamentas, ir Europos jaunimo forumas aktyviai siekė perkelti „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą į ES lygmenį.

Įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ ir jos pavyzdinę iniciatyvą „Judus jaunimas“, Komisija paragino valstybes nares užtikrinti, kad visiems jaunuoliams būtų suteiktas darbas, tolesnio mokymosi galimybės ar aktyvinimo priemonės per keturis mėnesius nuo mokyklos baigimo, ir tai turėtų būti teikiama pagal „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą.

2011 ir 2012 m. Europos Vadovų Taryba, Europos Parlamentas ir Europos jaunimo forumas vėl ragino tai padaryti, tačiau jiems nelabai pavyko.

2012 m. balandžio mėn. Užimtumo srities teisės aktų rinkinyje Komisija paskelbė, kad metų pabaigoje teiks Tarybos rekomendacijos dėl „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos pasiūlymą.

[1] Taikant Eurostato darbo jėgos pagrindinius rodiklius (remiantis pagal sezoną koreguotais ketvirtiniais duomenimis), jaunimas yra jaunesni negu 25 metų asmenys, suaugusieji – vyresni negu 25 metų.

2012 m. birželio 29 d. Europos Vadovų Taryba valstybes nares paragino padidinti pastangas, kad „per keletą mėnesių po mokyklos baigimo jaunuoliai gautų kokybiško darbo pasiūlymą, jiems būtų sudarytos tęstinio mokymosi, gamybinės praktikos ar stažuočių galimybės“. Ji taip pat konstatavo, kad tokios priemonės galėtų būti remiamos Europos socialinio fondo (ESF), o valstybės narės turėtų naudotis galimybėmis laikinas įdarbinimo subsidijas finansuoti iš Europos socialinio fondo.

2013 m. metinėje augimo apžvalgoje[2] Komisija pabrėžė, kad valstybės narės turėtų užtikrinti jaunimo perėjimą iš mokyklos į darbo rinką ir sukurti bei įgyvendinti „Jaunimo garantijų“ iniciatyvas, kad per keturis mėnesius po mokyklos baigimo ar bedarbystės jaunuoliai iki 25 metų gautų kokybiško darbo pasiūlymą, jiems būtų sudarytos tęstinio mokymosi, gamybinės praktikos ar stažuočių galimybės. Tokios programos bendrai finansuojamos iš Europos socialinio fondo.

Komisija teikia Tarybos rekomendacijos pasiūlymą siekdama užtikrinti, kad per keturis mėnesius po mokyklos baigimo ar darbo netekimo jaunuoliai gautų kokybiško darbo pasiūlymą arba jiems būtų sudarytos tęstinio mokymosi galimybės. Šiame pasiūlyme taip pat nurodoma, kaip „Jaunimo garantijų“ iniciatyva turėtų būti parengta. Pasiūlyme gairės pateiktos pagal šešias sritis – tvirtos partnerystės su visais suinteresuotaisiais subjektais mezgimas, ankstyvos intervencijos užtikrinimas ir aktyvinimas, kad būtų kuo mažiau ir nedirbančių, ir nesimokančių asmenų, paramos priemonės darbo jėgos integracijai užtikrinti, pasinaudojimas visomis ES finansavimo galimybėmis, „Jaunimo garantijų“ iniciatyvų vertinimas ir nuolatinis tobulinimas, greitas iniciatyvų įgyvendinimas. Šiame pasiūlyme taip pat išdėstyta, kaip Komisija rems valstybių narių veiksmus: ES finansavimo sistema, gerosios patirties mainai tarp valstybių narių, valstybių narių veiksmų stebėjimas per Europos semestrą, informavimo veiklos rėmimas.

Prie pasiūlymo pridedamas Tarnybų darbinis dokumentas, kuriame išsamiau aprašoma, kas sudaro „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą, sprendžiami klausimai dėl tokių iniciatyvų sąnaudų ir naudos ir po vieną aprašomos visos sudedamosios dalys, kurių reikia, kad „Jaunimo garantijų“ iniciatyva būtų sėkminga. Be to, Tarnybų darbinio dokumento priede pristatomos politinės jaunimo užimtumo rėmimo priemonės, įdiegtos 27 valstybėse narėse ir Kroatijoje, taigi galima matyti, kokie buvo šių šalių pradiniai veiksmai kuriant visavertes „Jaunimo garantijų“ iniciatyvas.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

2012 m. balandžio 24–25 d. vykusiame neoficialiame užimtumo ir socialinių reikalų ministrų susitikime pirmininkaujanti Danija surengė seminarą dėl „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos įgyvendinimo. Šiame susitikime pabrėžta, kad švietimo ir mokymo politika turėtų būti jungiama su užimtumo politika, pastangos turi būti sutelktos į problemines, t. y.

nekvalifikuotų ir (arba) išsilavinimo neturinčių darbuotojų, grupes, o taikomi metodai turi atitikti šalies padėtį ir konkrečius individualius poreikius. Galiausiai pabrėžta, kad valdžios institucijos turi remti jaunimą, visų pirmą labiausiai pažeidžiamus asmenis, tačiau ir patys jaunuoliai turi dalyvauti procese ir prisiimti įsipareigojimus bei pareigas. Europos socialinis fondas nurodytas kaip potencialus finansavimo šaltinis, ypač atsižvelgiant į poreikį įgyvendinti taupymo ir valstybės finansų konsolidavimo priemones.

Į 2012 m. sausio mėn. pateiktą kasmetinę anketą dėl gebėjimo prisitaikyti prie krizės, siunčiamoje Viešųjų užimtumo tarnybų tinklui, pateiktas veiksmų, kurių imamasi jaunimo nedarbo problemoms spręsti, modulis. Į jų atsakymus atsižvelgta rengiant prie šio pasiūlymo pridedamą Tarnybų darbinį dokumentą.

Pirmininkaujant Danijai 2012 m. birželio mėn. surengtame viešųjų užimtumo tarnybų vadovų posėdyje šio tinklo atstovų paprašyta pateikti ataskaitas apie pokyčius nuo 2012 m. sausio mėn., ypač susijusius su jaunimu.

Imantis tolesnių veiksmų pagal užimtumo srities dokumentų rinkinį, 2012 m. birželio 19–20 d. su socialiniais partneriais aptartos „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos perspektyvos.

2012 m. rugsėjo 6–7 d. Briuselyje vykusioje konferencijoje[3] „Darbo vietos Europoje“, kurioje dalyvavo visi susiję suinteresuotieji subjektai, įskaitant socialinius partnerius ir jaunimo organizacijas, labai daug pranešėjų pritarė, kad visoje ES reikia „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos, ir pripažino, kad jaunimui reikia suteikti tinkamą startą, ypač tokiais sunkiais laikais.

2012 m. rugsėjo mėn. vyko Europos jaunimo forumo ir sektorinių socialinių partnerių organizacijų susitikimas.

„Jaunimo garantijų“ iniciatyva su socialiniais partneriais dar kartą aptarta Socialinio dialogo komitete 2012 m. spalio 23 d.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Teisinis pagrindas. Kadangi pasiūlymo dėl „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos esmė yra užimtumo politika (SESV IX antraštinė dalis), SESV 292 straipsnis yra tinkamas teisinis rekomendacijos priėmimo pagrindas. Sąjungos kompetencija užimtumo politikos srityje apibrėžta SESV IX antraštinėje dalyje, tačiau joje nenurodytas konkretus teisinis rekomendacijos priėmimo pagrindas. Visų pirma, SESV 149 straipsnyje numatytos tik skatinamosios priemonės valstybių narių bendradarbiavimui ir jų veiklai užimtumo srityje paremti, imantis iniciatyvos plėtoti keitimąsi informacija ir geriausia praktika, tačiau šios rekomendacijos sritis yra kita.

---

[2] 2012 m. lapkričio 28 d. COM(2012) 750.

[3] Daugiau informacijos rasite http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=88&eventsId=641.

Subsidiarumas ir proporcingumas. Komisija kartu su visomis valstybėmis narėmis yra labai susirūpinusi dėl jaunimo padėties rinkoje šiuo metu ir nepaliaujamo tos padėties blogėjimo. Didžiulis jaunimo nedarbo lygis kenkia visai Europai: jo kaina didelė dabar ir bus didelė ateityje. Lėšos, kurios sutaupomos įgyvendinant „Jaunimo garantijų" iniciatyvas, – tai ne tik tos lėšos, kurias pavyksta sutaupyti iš socialinės apsaugos išlaidų. Sumažinus nedarbą ir išvengus įgūdžių praradimo jaunimas gautų ilgalaikės naudos, ekonomika dėl mažesnio nedarbo per visą gyvenimo ciklą gautų daugiau pajamų (taigi padidėtų pajamos iš mokesčių ir socialinio draudimo įmokų), kiltų mažiau socialinių ir sveikatos problemų[4].

Kadangi nemažai politinių Tarybos ir Europos Parlamento raginimų sukurti „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą nebuvo įgyvendinta, dabar svarbu valstybėms narėms pateikti šią rekomendaciją. Iš tikrųjų, kol kas tik kelios valstybės narės ėmėsi priemonių išsamiai „Jaunimo garantijų" iniciatyvai įgyvendinti.

Pasiūlius ES lygmens gaires dėl priemonių, kuriomis būtų galima padidinti „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos veiksmingumą, valstybės narės galės geriausiai pasinaudoti sanglaudos fondų, visų pirma Europos socialinio fondo, parama jaunimo nedarbo ir neveiklumo problemoms spręsti.

Pasiūlyme pripažįstama, kad dėl skirtingos padėties pavienėse valstybėse narėse (regiono ar vietos lygmeniu) gali skirtis iniciatyvos struktūra ir jos tolesnio įgyvendinimo būdai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma

5. NEPRIVALOMI DUOMENYS

Netaikoma

[4] Daugiau informacijos apie „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos įgyvendinimo sąnaudų ir naudos santykį galima rasti pridedamame Tarnybų darbiniame dokumente.

2012/0351 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl „jaunimo garantijų“ iniciatyvos nustatymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) jau dabar investuojant į jaunų europiečių žmogiškąjį kapitalą bus gauta ilgalaikės naudos ir skatinamas tvarus ir integracinis ekonomikos augimas. Europa turės aktyvios, inovatyvios ir kvalifikuotos darbo jėgos ir išvengs didžiulių išlaidų, patiriamų dėl jaunuolių, kurie nei dirba, nei mokosi, – dabar tokios išlaidos sudaro 1,2 proc. BVP[5];

(2) per krizę jaunimas ypač nukentėjo. Jaunuoliams yra sunkiau dėl to, kad keičiasi jų gyvenimo etapai, jiems nepakanka profesinės patirties, kartais jų išsilavinimas per menkas, jų socialinė apsauga ribota, jiems sunku gauti finansinių išteklių, jų darbo sąlygos nesaugios. Jaunų moterų darbas dažniau gali būti menkai apmokamas, o darbo sąlygos – nesaugios, o tėvams, ypač jaunoms mamoms, trūksta tinkamų darbo ir privataus gyvenimo suderinimo priemonių. Be to, kai kurių jaunuolių padėtis labai nepalanki arba jiems kyla diskriminavimo pavojus. Todėl reikia tinkamų paramos priemonių;

(3) Europoje jaunuolių, kurie nei mokosi, nei dirba yra 7,5 mln., tai sudaro 12,9 proc. jaunų europiečių (15–24). Daugelis jų yra baigę tik pagrindinę mokyklą arba nebaigę švietimo ir mokymo įstaigų, taip pat jie dažnai yra migrantai arba iš socialiniu požiūriu nepalankios aplinkos. Jaunuoliai, kurie nei mokosi, nei dirba, yra iš įvairių jaunimo pogrupių, turinčių skirtingų poreikių;

(4) 30,1 proc. bedarbių iki 25 metų nedirba jau daugiau kaip dvylika mėnesių. Be to, vis daugiau jaunimo aktyviai neieško darbo, taigi jie gali netekti struktūrinės paramos, palengvinančios grįžimą į darbo rinką. Remiantis tyrimais, jaunimo nedarbas gali padaryti neigiamą ilgalaikį poveikį – didėja rizika ateityje neturėti darbo, gauti mažesnes pajamas, taip pat gresia žmogiškojo kapitalo praradimas, skurdas iš vienos kartos pereina į kitą kartą, mažėja motyvacija kurti šeimą, skatinamos neigiamos demografinės tendencijos;

[5] Eurofound (2012), NEETs – *Young people not in employment, education, or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe* (Nedirbantis ir nesimokantis jaunimas. Būdingi bruožai, išlaidos ir politinė reakcija), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

(5) sąvoka „Jaunimo garantijos“ šiuo atveju įvardijama tai, kad jaunimas turi turėti galimybių gauti gerų darbo pasiūlymų, toliau mokytis, atlikti gamybinę praktiką ar stažuotę per keturis mėnesius po mokyklos baigimo ar darbo netekimo;

(6) „Jaunimo garantijų“ iniciatyva padedama siekti trijų strategijos „Europa 2020“ tikslų, būtent 75 proc. 20–64 metų žmonių turi turėti darbą, mokyklą metančių asmenų turėtų būti mažiau negu 10 proc., bent 20 mln. žmonių turi išbristi iš skurdo ir socialinės atskirties;

(7) valstybėms narėms skirtose Užimtumo politikos gairėse[6], visų pirma 7 ir 8 gairėse, valstybės narės raginamos skatinti jaunimo integraciją į darbo rinką ir kartu su socialiniais partneriais padėti jaunuoliams, ypač tiems, kurie nei dirba, nei mokosi, rasti pirmąjį darbą, įgyti darbo patirties arba suteikti tolesnio išsilavinimo ir mokymosi galimybes, įskaitant gamybinę praktiką, taip pat greitai reaguoti, kai jaunuoliai netenka darbo;

(8) jau 2005 m. Taryba sutiko, kad įgyvendinant Užimtumo politikos gaires[7] (2005–2008 m.) reikėtų užtikrinti, kad visiems jauniems darbo neturintiems asmenims per 6 nedarbo mėnesius būtų pasiūlyta nauja galimybė. 2008 m.[8] Taryba mokyklos baigusiems jaunuoliams laiką sutrumpino iki ne daugiau kaip 4 mėnesių;

(9) 2010 m. rezoliucijoje „Dėl jaunimo galimybių dalyvauti rinkoje skatinimo ir stažuotojų, stažuočių ir praktikos padėties stiprinimo“[9] Europos Parlamentas Europos Komisiją, valstybes nares, socialinius partnerius ir kitus suinteresuotuosius subjektus paragino remti nacionalinę darbo rinką ir švietimo bei mokymo politiką, patvirtinant „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą. Tai kiekvienam ES jaunuoliui užtikrintų teisę gauti darbo, papildomo mokymo ar darbo, derinamo su mokymu, pasiūlymą per ne daugiau kaip keturis nedarbo mėnesius;

(10) 2010 m. komunikate „Judus jaunimas“ Komisija valstybes nares paragino diegti „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą, kurios įgyvendinimas dar labai ribotas. Šia rekomendacija dar kartą ir griežčiau pakartojama, kad valstybės narės turi siekti šio tikslo, taip pat padėti rengti, įgyvendinti ir vertinti šias iniciatyvas;

(11) 2011 m. birželio mėn. Tarybos išvadose „Jaunimo užimtumo skatinimas siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų“ valstybės narės paragintos greitai reaguoti, jaunuoliams, kurie nedirba ir nesimoko, įskaitant mokyklos nebaigusius asmenis, sudarant sąlygas mokytis toliau, persikvalifikuoti arba pasinaudoti aktyvumo skatinimo priemonėmis. Tai padėtų siekti tikslo šiuos asmenis per kuo trumpesnį laikotarpį grąžinti į švietimo ar mokymo sistemą arba darbo rinką ir sumažinti skurdo, diskriminacijos ir socialinės atskirties riziką;

(12) 2011 m. birželio mėn. Tarybos rekomendacijoje[10] dėl politikos, kuria siekiama mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių, daug dėmesio skirta įrodymais pagrįstos, išsamios ir tarpsektorinės politikos, apimančios priemones, kuriomis iš švietimo

---

6 2010 m. lapkričio 24 d. Tarybos sprendimas 2010/707/ES, OL L 308/46.

7 2005 m. rugpjūčio 6 d. Tarybos sprendimas 2005/600/EB, OL L 205/21.

8 Užimtumo politikos gairės (2008–2010 m.), 208 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2008/618/EB, OL L 198/51.

9 2010 m. liepos 6 d. P7-TA(2010) 0262.

10 2011 m. liepos 1 d. OL C 191/01.

sistemos iškritę asmenys vėl į ją įtraukiami ir stiprinamas švietimo ir mokymo sistemų ryšis su užimtumo sektoriumi, plėtojimui;

(13) rengdamas 2012 m. biudžetą, Europos Parlamentas palaikė šį požiūrį ir paprašė Komisijos įgyvendinti parengiamąjį veiksmą, kuriuo remiamas „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos diegimas valstybėse narėse;

(14) užimtumo srities dokumentų rinkinyje „Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas“[11], Komisija valstybes nares, socialinius partnerius ir kitus suinteresuotuosius subjektus paragino reaguoti į dabar ES kylančias užimtumo problemas, visų pirma dėl jaunimo nedarbo. Komisija pabrėžė, kad didžiulis darbo vietų kūrimo potencialas yra žaliosios ekonomikos, sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos, IRT sektoriuose, ir paskelbė tris tolesnių veiksmų planus. Komisija taip pat pabrėžė šešias perspektyvias prioritetines pramoninių inovacijų sritis, kuriose skatinama pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir tausaus išteklių naudojimo ekonomikos[12]. Užimtumo srities dokumentų rinkinyje Komisija taip pat pabrėžė, kad verslumo ugdymas, didesnis verslo steigimo paslaugų ir mikrofinansų bei modelių, pagal kuriuos nedarbo išmokos būtų paverčiamos verslo steigimo dotacijomis, prieinamumas atlieka svarbų vaidmenį skatinant savarankišką darbą ir kuriant naujas darbo vietas. Be to, dokumentų rinkinyje pasiūlyta darbo užmokesčio subsidijomis didinti naujų darbo vietų skaičių ir tikslinėmis priemonėmis mažinti mokesčių pleištą (daugiausia darbdavių socialinio draudimo įmokomis), kad būtų padidintas užimtumas, taip pat siūlomos užimtumo apsaugos teisės aktų subalansuotos reformos, kad jaunimas galėtų gauti aukštos kokybės darbo pasiūlymų;

(15) 2012 m. gegužės mėn. Europos Parlamentas[13] valstybes nares paragino nacionaliniu lygmeniu imtis greitų ir konkrečių priemonių ir užtikrinti, kad jaunuoliai galėtų gauti tinkamą darbą, išsilavinimą ar pakartotinį mokymą per keturis mėnesius nuo mokyklos baigimo. Parlamentas pabrėžė, kad „Jaunimo garantijų" iniciatyvos įgyvendinimas turėtų būti užtikrinamas teisinėmis priemonėmis, jei norima, kad jaunuolių, kurie nei dirba, nei mokosi, padėtis pagerėtų ir laipsniškai būtų išspręsta jaunimo nedarbo ES problema;

(16) 2012 m. birželio 29 d. Europos Vadovų Taryba valstybes nares paragino aktyviau stengtis didinti jaunimo užimtumą, kad „per keletą mėnesių po mokyklos baigimo jaunuoliai gautų geros kokybės darbo pasiūlymą, jiems būtų sudarytos tęstinio mokymosi, gamybinės praktikos ar stažuočių galimybės“. Taryba taip pat konstatavo, kad tokios priemonės galėtų būti remiamos Europos socialinio fondo, o valstybės narės turėtų naudotis galimybėmis laikinas įdarbinimo subsidijas finansuoti iš Europos socialinio fondo;

(17) 2012 m. lapkričio 20 d. Komisijos komunikate „Švietimo persvarstymas“[14] numatytas ES įnašas į šį darbą švietimo požiūriu. Komunikate nagrinėjami pagrindiniai klausimai, susiję su švietimo ir mokymo sistemų reforma ir efektyvumu, – įgūdžius pritaikyti dabartiniams ir būsimiems darbo rinkos poreikiams, skatinti atvirus ir

---

11 2012 m. balandžio 18 d. COM(2012) 173.

12 2012 m. spalio 10 d. COM(2012) 582.

13 2012 m. gegužės 24 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Jaunimo galimybių iniciatyvos (2012/2617(RSP)).

14 2012 m. lapkričio 20 d. COM(2012) 669.

lanksčius mokymosi būdus, visus suinteresuotuosius subjektus skatinti bendradarbiauti, taip pat ir finansavimo srityje;

(18) 2013 m. metinėje augimo apžvalgoje[15] Komisija pabrėžė, kad valstybės narės turėtų užtikrinti jaunimo perėjimą iš mokyklos į darbo rinką ir sukurti bei įgyvendinti „Jaunimo garantijų“ sistemas, kad per keturis mėnesius po mokyklos baigimo ar nedarbo pradžios jaunuoliai iki 25 metų gautų kokybiško darbo pasiūlymą, jiems būtų sudarytos tęstinio mokymosi, gamybinės praktikos ar stažuočių galimybės;

(19) „Jaunimo garantijų“ iniciatyva turėtų būti įgyvendinama paramos priemonėmis, be to, ji turi atitikti nacionalines, regionines ir vietos aplinkybes. Šios priemonės turi būti apimti šešias sritis: į partnerystę orientuoto požiūrio formavimas, ankstyva intervencija ir aktyvumo skatinimas, integraciją į darbo rinką skatinančios priemonės, ES struktūrinių fondų lėšų naudojimas, sistemos vertinimas ir nuolatinis tobulinimas, greitas įgyvendinimas. Taigi jomis siekiama užkirsti kelią mokyklos metimui, skatinti užimtumą ir šalinti kliūtis užimtumui. Šios priemonės gali būti remiamos iš ES struktūrinių fondų, be to, jos turėtų būti nuolat stebimos ir tobulinamos;

(20) veiksmingas koordinavimas ir partnerystė įvairiose politikos srityse (užimtumo, švietimo, jaunimo, socialinių reikalų ir pan.) yra labai svarbūs siekiant padidinti jaunimo galimybes gauti aukštos kokybės darbą, atlikti gamybinę praktiką ar stažuotę;

(21) rengiant „Jaunimo garantijų“ iniciatyvas reikia atsižvelgti į tai, kad valstybių narių pradinė padėtis – jaunimo nedarbo lygis, institucinė aplinka, įvairių darbo rinkos veikėjų gebėjimai – yra labai įvairi ir skirtinga. Taip pat reikia atsižvelgti į tai, kad skiriasi padėtis, susijusi su viešuoju biudžetu ir finansiniais apribojimais išteklių asignavimo požiūriu[16]. 2013 m. metinėje augimo apžvalgoje Komisija teigia, kad pirmumas turi būti teikiamas investicijoms į švietimą, ir visais galimais atvejais tos investicijos turi būti didinamos, kartu užtikrinant tokių išlaidų efektyvumą. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti užimtumo tarnybų veikimo sričiai ir veiksmingumui, taip pat aktyviai darbo rinkos politikai išlaikyti ar stiprinti, pavyzdžiui, bedarbių mokymui ar „Jaunimo garantijų“ iniciatyvoms. Tokių iniciatyvų nustatymo svarba ilgalaikė, tačiau reikia ir trumpalaikio atsako, kad būtų susidorota su sunkiais ekonomikos krizės padariniais darbo rinkoje,

REKOMENDUOJA, KAD VALSTYBĖS NARĖS:

(1) Užtikrintų, kad jaunimas iki 25 metų turėtų galimybių gauti gerų pasiūlymų dirbti, toliau mokytis, atlikti gamybinę praktiką ar stažuotę per keturis mėnesius po mokyklos baigimo ar darbo netekimo.

Rengdamos tokią „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą valstybės narės turi apsvarstyti bendrus klausimus, pavyzdžiui, tai, kad jaunimas nėra vienarūšė grupė, esanti panašioje socialinėje padėtyje, taip pat abipusio įsipareigojimo principus ir poreikį atkreipti dėmesį į neveiklumo ciklų riziką.

---

15 2012 m. lapkričio 28 d. COM(2012) 750.

16 „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos išlaidos nacionalinėse sąskaitose nepatenka į bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo kategoriją.

„Jaunimo garantijų“ iniciatyvos turi būti pagrįstos šiomis gairėmis, atsižvelgiant į nacionalines, regionines ir vietos aplinkybes ir kreipiant dėmesį į jaunimo, kuriam skirtos priemonės, lytį ir įvairovę.

Į partnerystę orientuoto požiūrio formavimas

(2) Nustatytų, kurios valdžios institucijos yra atsakingos už „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos nustatymą ir valdymą ir koordinuoja partnerystės veiklą visais lygmenimis ir visuose sektoriuose.

(3) Užtikrintų, kad jaunimas gautų visą informaciją apie galimas paslaugas ir paramą; tam reikia stiprinti užimtumo tarnybų, karjeros planavimo konsultantų, švietimo ir mokymo institucijų ir jaunimo paramos tarnybų bendradarbiavimą, taip pat reikia visokeriopai panaudoti visus tinkamus informacijos kanalus.

(4) Stiprintų darbdavių ir atitinkamų darbo rinkos veikėjų (užimtumo tarnybų, įvairaus lygmens valdžios institucijų, profesinių sąjungų ir jaunimo tarnybų) bendradarbiavimą siekiant suteikti jaunimui daugiau užimtumo, gamybinės praktikos ir stažuotės galimybių.

(5) Plėtotų viešųjų ir privačių užimtumo tarnybų, karjeros planavimo ir konsultavimo tarnybų partnerystę su kitomis specializuotomis jaunimo tarnybomis (NVO, jaunimo centrų ir asociacijų), kad padėtų po nedarbo laikotarpio, neveiklumo ar studijų sklandžiai pereiti į darbo rinką.

(6) Užtikrintų aktyvų socialinių partnerių dalyvavimą visais lygmenimis, rengdamos ir įgyvendindamos jaunimui skirtas politines priemones; skatintų sinergiją įgyvendinant iniciatyvas, kad būtų plėtojamos gamybinės praktikos ir stažuotės iniciatyvos.

(7) Užtikrintų jaunimo ir (arba) jaunimo organizacijų atstovų dalyvavimą rengiant ir įgyvendinant „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą, kad paslaugos atitiktų paramos gavėjų poreikius ir kad veiktų kaip informacijos platintojai.

Ankstyva intervencija ir aktyvavimas

(8) Plėtotų veiksmingą į jaunimą orientuotą aprėpties strategiją, siekdamos užtikrinti užimtumo tarnybų pasiekiamumą ir galimybes užsiregistruoti jose, itin daug dėmesio skiriant pažeidžiamam jaunimui, kuriam yra daug kliūčių (pavyzdžiui, socialinė atskirtis, skurdas ir diskriminacija), ir jaunuoliams, kurie nei dirba, nei mokosi, atsižvelgiant į jų skirtingas aplinkybes (ypač dėl skurdo, neįgalumo, menko išsilavinimo ar priklausymo etninėms mažumoms ir (arba) buvimo migrantu).

(9) Labiau remtų jaunimą ir užtikrintų, kad būtų geriau informuojama apie esamus pasiūlymus, galbūt steigiami ryšių centrai, t. y. organizacijos, galinčios užtikrinti visų susijusių institucijų ir organizacijų koordinavimą, visų pirma kartu su valdžios institucija, atsakinga už „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos valdymą, kad būtų galima dalytis informacija apie mokyklas metantį jaunimą, ypač tuos jaunuolius, kuriems kyla pavojus negauti darbo ar neturėti galimybių toliau mokytis.

(10) Sudarytų sąlygas užimtumo tarnyboms, kartu su kitais jaunimą remiančiais partneriais, teikti individualias konsultacijas ir padėtų planuoti veiksmus, įskaitant

specialiai sukurtas individualias paramos iniciatyvas, pagrįstas abipusio įsipareigojimo ankstyvame etape principu.

Integraciją į darbo rinką skatinančios paramos priemonės

Įgūdžių gerinimas

(11) Siūlytų mokyklos nebaigusiems ir nekvalifikuotiems jaunuoliams galimybių grįžti į švietimo ar mokymo sistemą ar antros galimybės mokytis programas, pagal kurias būtų sudarytos mokymosi sąlygos, atitinkančios konkrečius poreikius, ir suteikta galimybių įgyti neturimą kvalifikaciją.

(12) Užtikrintų, kad visais pagal „Jaunimo garantiją“ iniciatyvą įgyvendinamais veiksmais, kuriais siekiama padidinti įgūdžius ir kompetenciją, būtų sprendžiama įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikimo ir aptarnavimo rinkos darbo jėgos poreikio problema, visų pirma žaliosios ekonomikos, IRT ir sveikatos priežiūros sektoriaus atžvilgiu.

(13) Užtikrintų, kad įgūdžių ir kompetencijos didinimo pastangos taip pat apimtų IRT ir (arba) skaitmeninius įgūdžius. Skatintų didinti profesinių žinių ir kompetencijos statusą, užtikrindamos, kad IRT mokymo programos ir sertifikatai atitiktų standartus ir būtų palyginami tarptautiniu mastu.

(14) Ragintų mokyklas (pradines ir vidurines), įskaitant profesinio mokymo centrus ir užimtumo tarnybas, skatinti jaunimo verslumą ir nuolat teikti konsultacijas verslumo ir savarankiško darbo klausimais, taip pat rengti verslumo kursus.

(15) Užtikrintų formalaus ir neformalaus mokymosi metu įgytų įgūdžių, žinių ir kompetencijos įteisinimą pripažįstant per tą veiklą įgytus įgūdžius, žinias ir kompetenciją ir tai, kad tie įgūdžiai, žinios ir kompetencija didina darbo ieškotojų galimybes darbo rinkoje.

Su darbo rinka susijusios priemonės

(16) Sumažintų su darbo užmokesčiu nesusijusias išlaidas darbo jėgai, kad padidintų jaunimo galimybes įsidarbinti.

(17) Skirtų tikslines ir gerai suplanuotas darbo užmokesčio ir atlyginimo subsidijas, kad paskatintų darbdavius sudaryti jaunimui galimybių, pavyzdžiui, atlikti gamybinę praktiką, stažuotę ar gauti darbą, ypač labiausiai nuo darbo rinkos nutolusiam jaunimui, kartu taikant galiojančias valstybės pagalbos taisykles.

(18) Skatintų darbo jėgos judumą sudarydamos galimybes jaunimui sužinoti apie darbo pasiūlymus, stažuotes ir gamybinę praktiką ir įvairiose vietovėse, regionuose ir šalyse galimą paramą, pvz., per tarnybas ir iniciatyvas, pavyzdžiui, EURES, skatinančias žmones judėti ir gyventi ES. Užtikrintų, kad jaunimui, radusiam darbą kitoje vietovėje ar valstybėje narėje, būtų teikiama tinkama parama, padedanti prisitaikyti prie naujos aplinkos.

(19) Sukurtų daugiau verslo steigimo paslaugų; tai būtų galima daryti ir glaudžiau bendradarbiaujant užimtumo tarnyboms, verslo paramos ir (mikro)finansų teikėjams.

(20) Tobulintų paramos jaunuoliams, nebedalyvaujantiems aktyvavimo iniciatyvose ir nebegalintiems gauti pašalpų, mechanizmus.

ES struktūrinių fondų lėšų naudojimas

(21) Kitą 2014–2020 m. etapą optimaliai pasinaudotų visomis sanglaudos politikos finansavimo priemonėmis „Jaunimo garantijų“ iniciatyvai remti. Tuo tikslu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytas būtinas prioritetas ir atitinkami ištekliai paskirstyti minėtų priemonių parengimui ir įgyvendinimui, įskaitant galimybes iš Europos socialinio fondo finansuoti tikslines įdarbinimo subsidijas. Taip pat jos turėtų maksimaliai pasinaudoti finansavimu, galimu per 2007–2013 m. programavimo laikotarpį.

(22) Rengiantis 2014–2020 m. laikotarpiui, valstybės narės partnerystės sutartyje turi tinkamą dėmesį turi skirti konkretiems tikslams, susijusiems su „Jaunimo garantijų“ iniciatyvų įgyvendinimu, ir aprašyti veiklos programose veiksmus, kurie turėtų būti remiami kaip tinkamas Europos socialinio fondo investicinis prioritetas, visų pirma veiksmus, susijusius su tinkama jaunimo, kuris nei dirba, nei mokosi, integracija į darbo rinką, ir parama jauniems verslininkams ir socialinėms įmonėms bei jų pastangoms siekiant konkrečių tikslų.

Iniciatyvų vertinimas ir nuolatinis tobulinimas

(23) Stebėtų ir vertintų visus „Jaunimo garantijų“ veiksmus ir programas, kad būtų galima sukurti daugiau įrodymais pagrįstų politinių ir intervencijos priemonių, atsižvelgiant į tai, kas, kur ir kodėl veikia, taip užtikrinant veiksmingą išteklių panaudojimą ir teigiamą investicijų grąžą. Nuolat apžvelgtų, kiek finansavimo skirta „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos sukūrimui ir įgyvendinimui, visų pirma pagal sanglaudos politikos veiksmų programas.

(24) Skatintų visų šalių, kovojančių su jaunimo nedarbu, abipusio mokymosi veiklą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu, kad būtų pagerintas būsimų „Jaunimo garantijų“ iniciatyvų rengimas ir įgyvendinimas. Panaudotų visus remiamų projektų, įgyvendinamų rengiantis „Jaunimo garantijų“ iniciatyvoms, rezultatus.

(25) Didintų visų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant atitinkamas užimtumo tarnybas, dalyvaujančias rengiant, įgyvendinant ir vertinant „Jaunimo garantijų“ iniciatyvas, gebėjimus, kad būtų pašalintos visos vidinės ir išorinės kliūtys, susijusios su politika ir tokių iniciatyvų plėtojimo būdais.

„Jaunimo garantijų“ iniciatyvų įgyvendinimas

(26) Kuo greičiau įgyvendintų „Jaunimo garantijų“ iniciatyvas ir užtikrintų, kad jos būtų tinkamai integruotos į būsimas ES bendro finansavimo programas, pageidautina, kad tai būtų padaryta pradėjus įgyvendinti 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą.

PAŽYMI, KAD KOMISIJA

Finansavimas

(27) Atsižvelgdama į atitinkamus Europos socialinio fondo 2014–2020 m. programavimo laikotarpio investicinius prioritetus ragina valstybes nares kuo geriau pasinaudoti Europos socialinio fondo parama „Jaunimo garantijų“ iniciatyvoms, kaip kovos su jaunimo nedarbu ir socialine atskirtimi ir prevencinei priemonei, kurti ir įgyvendinti.

(28) Remia programavimo darbą, remiamą ES bendros strateginės programos fondų (Europos socialinio fondo, Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo), taip pat ir per savitarpio mokymosi, tinklų kūrimo veiklą, techninę pagalbą.

Geroji patirtis

(29) Kiek tik galima naudojasi naująja Socialinių pokyčių ir inovacijų programa gerosios patirties, susijusios su „Jaunimo garantijų“ iniciatyva, pavyzdžiams rinkti nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu.

(30) Naudojasi Europos strategijos tarpusavio mokymosi programa ir skatina valstybes nares dalytis savo patirtimi ir gerąja patirtimi.

Stebėsena

(31) Toliau stebi pokyčius, susijusius su „Jaunimo garantijų“ iniciatyvų, kurios yra Europos viešųjų užimtumo tinklo tarnybų veiklos metinės programos dalis, rengimu, įgyvendinimu ir rezultatais, ir reguliariai rengia ataskaitas.

(32) Stebi ir įgyvendina šią rekomendaciją, per Užimtumo komitetą nustato daugiašalę „Jaunimo garantijų“ iniciatyvų įgyvendinimo stebėseną, vykdomą per Europos semestrą, analizuodama įdiegtų politinių priemonių poveikį ir prireikus rengdama valstybėms narėms skirtas rekomendacijas.

Informavimas

(33) Remia informavimo apie „Jaunimo garantijų“ nustatymą veiklą valstybėse narėse per Europos jaunimo portalą ir ryšių palaikymą, visų pirma informacines kampanijas.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas